

V4 - Συνέδριο - Πού να συνεχίσουμε;
«Το παρόν, η συνεργασία του Βίσεγκραντ και προοπτικές»

(Where to carry on? 'The Visegrád cooperation's present and perspectives')
Πανεπιστήμιο Eotvos Lorand -Βουδαπέστη, 28 Απριλίου του 2015

ROMAN KOWALSKI *

Το Γκρουπ του Βίσεγκραντ - Παρόν και Μέλλον
διάλεξη στο Πανεπιστήμιο ELTE

Είναι μεγάλη ευχαρίστηση να απευθύνομαι στο κοινό του Πανεπιστημίου ELTE σε μια τέτοια επιτυχημένη ιστορία, όπως τη συνεργασία V4.

Χρειάζεται να παραδεχτούμε πως η κεντρική Ευρώπη ήταν για χρόνια, πιθανόν και για ακόμα περισσότερο ένα συγκεκριμένο τμήμα της ηπείρου μας, αναπτυσσόμενη σύμφωνα με τα δικά της μοτίβα, συχνά αποκλίνουσα από αυτά των Δυτικών και Ανατολικών άκρων της ηπείρου. Τελικά, μόνο μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Αυτοκρατορίας το δικό μας τμήμα της ηπείρου ενώθηκε πλήρως με τα Δυτικά προσχωρώντας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO.

Η πρόσφατη 25η επέτειος από την πτώση του Σιδηρού Παραπετάσματος, η 15η επέτειος της ένταξης στο NATO, καθώς επίσης και η 10η επέτειος της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση μας υπενθύμισαν το απίστευτο ταξίδι που οι χώρες μας και το Γκρουπ του Βίσεγκραντ σε μεγάλο βαθμό έχουν περάσει μέσα σε μια-δυο δεκαετίες. Η μετάβαση των χωρών μας εξακολουθεί να χρησιμεύει ως μάθημα δημοκρατικής μεταρρύθμισης για άλλους. Όπως πιθανώς γνωρίζετε τον επόμενο Φεβρουάριο θα γιορτάσουμε επίσης 25 χρόνια από το V4.

Το ίδιο το Γκρουπ του Βίσεγκραντ γεννήθηκε σε μια εποχή στην οποία ήδη τη θεωρούμε ιστορική. Στην εποχή του 90 οι τέσσερις χώρες ήταν ενωμένες μέσω κοινών εμπειριών και κοινών στόχων- ενσωματωμένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO. Η αποστολή αυτή ολοκληρώθηκε με επιτυχία από το 2004. Στην επόμενη δεκαετία το Γκρουπ του Βίσεγκραντ έγινε μια πλατφόρμα για συντονισμένες προσπάθειες που επικεντρώθηκαν κυρίως σε δύο άξονες. Εσωτερικά, χρησίμευε να διασφαλίσει την περιφερειακή ολοκλήρωση του Γρουπ και εξωτερικά βοήθησε στο να επεξεργαστεί κοινές θέσεις και πολιτικές στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών και διατλαντικών δομών ολοκλήρωσης.

Το V4 αποδείχτηκε ένα χρήσιμο και σχετικά αποτελεσματικό εργαλείο- σε τομείς πολιτικής- όπου τα εθνικά συμφέροντα και προτεραιότητες επικαλύπτονται τουλάχιστον μερικώς- βοήθησε στο να συντονίσει και να ενισχύσει τις εθνικές σχέσεις μέσα τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στο NATO, να χτίσει ευρύτερες συμμαχίες και να εγκρίνει κοινά συμφέροντα, τα οποία ενίσχυσαν περαιτέρω την καταλληλότητα τους και την ικανότητα τους να επηρεάζουν την διαδικασία λήψης αποφάσεων. Έτσι, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε περαιτέρω τη μορφή V4 ώστε να παρουσιάσουμε την προοπτική της περιοχής μας σχετικά με τις τρέχουσες ευρωπαϊκές και παγκόσμιες προκλήσεις. Είναι αλήθεια, ότι πρόσφατα εκδηλωμένες εσωτερικές V4 διαφορές σχετικά με την πολιτική απέναντι στη Ρωσία έχουν αποδυναμώσει λίγο την εικόνα του V4.

Έχω να πω πολύ ανοιχτά, ότι για την Πολωνία είναι ζωτικής σημασίας να διατηρήσει τη μορφή του V4, βασισμένη στην αλληλεγγύη μεταξύ των μελών της και να δώσει νέα ώθηση στο Γκρουπ. Μαζί, μπορούμε

* *HE. Roman Kowalski*, γεννήθηκε το 1961 στο Przasnysz. Αποφοίτησε με πτυχίο στις Πολιτικές Επιστήμες και υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις στο Υπουργείο Εξωτερικών, μεταξύ άλλων, ως σύμβουλος του Υπουργού και Υπουργός-Σύμβουλος. Από το 1991, γέμισε διάφορες θέσεις στην Πρεσβεία της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Βουδαπέστη. Από το 2010, διετέλεσε Πρέσβης της Δημοκρατίας της Πολωνίας στην Ουγγαρία.

να κάνουμε περισσότερα στον τομέα της πολιτικής- αλλά επίσης σε πρακτικούς- όρους, και εάν μιλήσουμε με αρμονία η φωνή μας θα ακουστεί καλύτερα, ειδικά στα διεθνή δρώμενα. Δεν πρέπει να περιορίσουμε τους εαυτούς μας σε έναν αποτελεσματικό συντονισμό για την τρέχουσα ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεδομένου της πρόσφατης κατάστασης πρέπει να κάνουμε όλες τις προσπάθειες για να εδραιώσουμε και να ενισχύσουμε τη βάση στην οποία στηρίζεται η συνεργασία μας. Το V4 χρειάζεται να παραμείνει επικεντρωμένο περαιτέρω σε θέματα κλειδιά : ενεργειακή ασφάλεια, αμυντική πολιτική, ανάπτυξη στις συγκοινωνιακές συνδέσεις Βορρά- Νότου, τόνωση του εμπορίου, ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας, προώθηση καινοτομιών, υποστήριξη προηγμένων επιστημονικών ερευνών και τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό ενθάρρυνση περισσότερων επαφών μεταξύ των λαών.

Η Πολωνία θεωρεί το V4 ως ζωτικής σημασίας από την άποψη της περιφερειακής συνεργασίας. Επιπλέον, θέλουμε το V4 να προσεγγίσει άλλες περιφέρειες και εταίρους. Έχουμε διαμορφώσει με επιτυχία την πολιτική της Ανατολικής Ευρωπαϊκής Ένωσης και προεκβάλλαμε την εμπειρία μας από το δημοκρατικό μετασχηματισμό μέσα στη γειτονιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πέραν αυτής.

Όπως ανέφερα, σήμερα έχουμε κάποιες δυσκολίες. Όλες αυτές οι αποκλίσεις μεταξύ μας μπορεί να έχουν τις λογικές εξηγήσεις τους , ριζωμένες στην αντίληψη της κάθε χώρας όσον αφορά τα εθνικά της συμφέροντα. Αλλά καθώς η κρίση δεν έχει τέλος χρειάζεται να θυμόμαστε ότι δεν είμαστε απλά αντιμετώπι με μια τοπική διένεξη. Είναι μια γενικευμένη απειλή για την ευρωπαϊκή ασφάλεια και τη διεθνή τάξη. Ή ακόμα χειρότερο- μια θεμελιώδη πρόκληση όπως είναι για το ευρωπαϊκό εγχείρημα. Αυτό είναι, το έργο που ήταν ο αρχικός λόγος ύπαρξης του Γκρουπ Βίσεγκραντ. Η αναβίωση των σκληρών απειλών για την ασφάλεια θα πρέπει να αποτελέσει ένα ακόμα ισχυρότερο κίνητρο για να ξεκινήσει εκ νέου το V4 ως μια περιφερειακή ομάδα με μια ισχυρή αίσθηση των κοινών συμφερόντων και αποστολής. Είναι σημαντικό ότι η Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΑΕΣ) εξακολουθεί να αποτελεί κοινή προτεραιότητα για το Γκρουπ Βίσεγκραντ.

Και τώρα μερικά λόγια για το μέλλον.

Όλοι έχουμε επενδύσει πολλά, πάνω από δυο δεκαετίες, για να χτίσουμε το σημαντικό πολιτικό κεφάλαιο του Βίσεγκραντ. Δεν θα ήταν έξυπνο αν δεν συνεχίζαμε να επενδύουμε σ' αυτό τώρα, που τα στοιχεία είναι τόσο υψηλά. Και φαίνεται απίθανο ότι θα μπορούσε εύκολα να ταιριάξει ή να αντικατασταθεί από άλλες υπάρχουσες ή υποθετικές περιφερειακές μορφές. Εάν το Γκρουπ του Βίσεγκραντ παραιτηθεί από τη δική του φιλοδοξία το να γίνει ένας δυναμικός ισχυρός περιφερειακός παίκτης, το κόστος μιας τέτοιας αποτυχίας ίσως θα είναι απροσδόκητα υψηλό για την περιοχή μας απο την άποψη της απώλειας της συνάφειας και της ικανότητας να σχεδιάσει και να διαμορφώσει τις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η απώλεια μιας κοινής θέσης του Βίσεγκραντ πάνω σε τέτοια θεμελιώδη Ευρωπαϊκά ερωτήματα όπως είναι η κοινή ασφάλεια, η γειτονική πολιτική, οι σχέσεις με την Ρωσία, για να ονομάσω μόνο μερικά από τα ζητήματα που διακυβεύονται στην Ουκρανία, είναι ασύμβατη με το επίπεδο της αξιοπιστίας και της συνάφειας που το V4 έχει επιτύχει μέχρι τώρα. Το Γκρουπ του Βίσεγκραντ μπορεί και πρέπει να παίξει ένα ρολο κλειδί στο σχηματισμό της στρατηγικής απάντησης για την κρίση στην Ουκρανία και την ευρύτερη ρωσική πρόκληση. Αυτό είναι ιδιαίτερα αληθές σε μια χρονική στιγμή που η Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολο της είναι άσχημα διχασμένη για τα ίδια θέματα και μια καθαρή γραμμή και μια δυνατή πολιτική πρωτοβουλία είναι επειγόντως απαραίτητη.

Και τελικώς αφήστε με να είμαι πολύ ξεκάθαρος. Έχει να κάνει επίσης και με την οικονομία. Το V4 μαζί με το NB8 παρουσιάζουν περισσότερο ή λιγότερο το ίδιο δυναμικό όπως η Γερμανία. Ο κύκλος εργασιών του Πολωνικού εμπορίου με τους εταίρους του V4 είναι τώρα περισσότερο από 35 δις ευρώ. Είναι μια τεράστια ποσότητα. Είναι το ίδιο για άλλες χώρες. Σημαντικό; (Μεγάλο), καλό και πολύ καλά ισορροπημένο εμπόριο. Η επιτυχημένη μάρκα του V4 μας βοηθάει επίσης να φέρουμε καινούριους επενδυτές στην περιοχή μας. Και ακόμα μια φορά, έχουμε ακόμη πολλά ανολοκλήρωτα κοινά πρότζεκτς τα οποία πρέπει να συνεχίσουμε μαζί. Προσωπικά είμαι χαλαρά αισιόδοξος σχετικά με το μέλλον της συνεργασίας μας.

Σας ευχαριστώ

Roman Kowalski, ο Πρέσβης της Πολωνίας στην Ουγγαρία, Απρίλιος 2015

Μεταφράστηκε από την *Λέσποινα Τσοσουνίδου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)*.

Σημείωση: Σεβαστοί ερευνητές, αν κάνετε μια αναφορά σε αυτό το τμήμα ή απόσπασμα του άρθρου, παρακαλούμε στείλτε μας ένα e-mail στο [dke\[at\]southeast-europe.org](mailto:dke[at]southeast-europe.org) για να μας το δηλώσετε.

Παρακαλούμε αναφερθείτε στο άρθρο ως εξής:

Roman Kowalski: Το Γκρουπ του Βίσεγκραντ - Παρόν και Μέλλον. *(Μετάφραση από την Δέσποινα Τσοσυνιδου)* *International Relations Quarterly*, Τόμος 6. No.1 (Ανοιξη 2015) σελ. 2.

Σας ευχαριστούμε για την συνεργασία σας. *Αρχισυντάκτης.*